

אהבת ישראל

אמונה ובטחון

חינוך לחסד

TON

כוח רצון

מאור פנים

נתינה

אמת

התמודה

The image features a light blue background with a decorative header. The header consists of a solid orange bar at the top, with a thin blue line underneath it. On the left side, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes in various colors: orange, red, dark red, light green, and green. The main text is centered in the lower half of the image.

אהבת תורה

הסתפקות במועט

התמסרות

ניצול זמן

עשייה

צניעות וענווה

שימור המסורת

אהבת הארץ

חריצות

הרב והרבנית חשו אהבה רבה לארץ
ישראל.

בשנת תש"ג (1943), עזבו הרב והרבנית
את תימן ועלו לארץ הקודש.
"פנינו מועדות לארץ אבותינו וחמדתנו",
אמר הרב.

העליה לארץ, נעשתה במסירות נפש ועל
גבי חמורים, במסע ארוך ומתיש.

הרבנית אהבה כל אדם והיה לה
אכפת מכל אחד.
היא היתה אומרת:
"אני נהנית כשאנשים נהנים"
"אני אוהבת אנשים"
"לא משנה לי אם האדם דתי או לא,
אני מרגישה שאני המרוויחה כאשר אני
עוזרת לאנשים."

הרבנית האמינה שהקב"ה יעזור לה
בכל פעולות החסד שעשתה ובכל
ענין.

היא היתה אומרת:

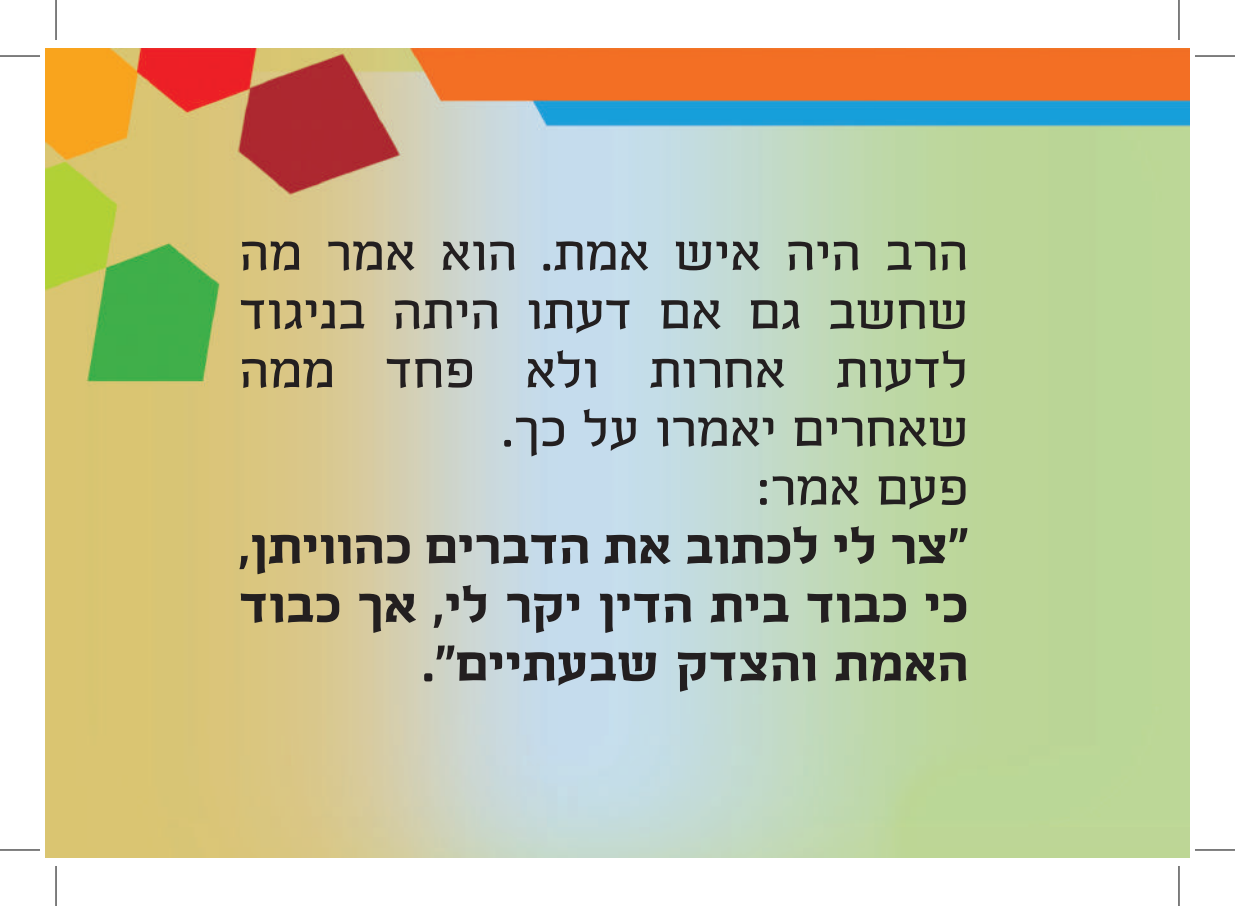
"ה' נותן לי אז גם אני נותנת".
"לא לדאוג, ה' שולח".

בכל שנה בחג הפורים, היתה הרבנית לוקחת מכספה סכום כסף גדול בשטרות קטנים, על מנת לחלקו לאביונים. פעם נגמר כמעט כל הכסף שהיה לה והיא נותרה עם שטר של 20 שקלים. היא חששה שלא יישאר לה מספיק כסף כדי לתת לעניים. פנתה ואמרה **"ריבונו של עולם, היד שלך מלאה, היד שלי ריקה, נותרו לי רק 20 שקלים, תעזור לי"**. לא חלף זמן רב ונשמעו נקישות בדלת. הגיע שליח מבית כנסת בירושלים, עם קופת הצדקה ובה דמי "מחצית השקל" ו"מתנות לאביונים" ונתן את הכסף לרבנית שתחלק לצדקה.

הרב היה איש אמת. הוא אמר מה
שחשב גם אם דעתו היתה בניגוד
לדעות אחרות ולא פחד ממה
שאחרים יאמרו על כך.

פעם אמר:

**"צר לי לכתוב את הדברים כהוויתן,
כי כבוד בית הדין יקר לי, אך כבוד
האמת והצדק שבעתיים".**

הרב לא ביקש לעצמו הרבה. הוא
החשיב דברים רוחניים ולא דברים
גשמיים.

לדוגמא - הוא היה אוכל מעט
סלט עם כוס מיץ ומרק, ומיד חוזר
לתלמודו.

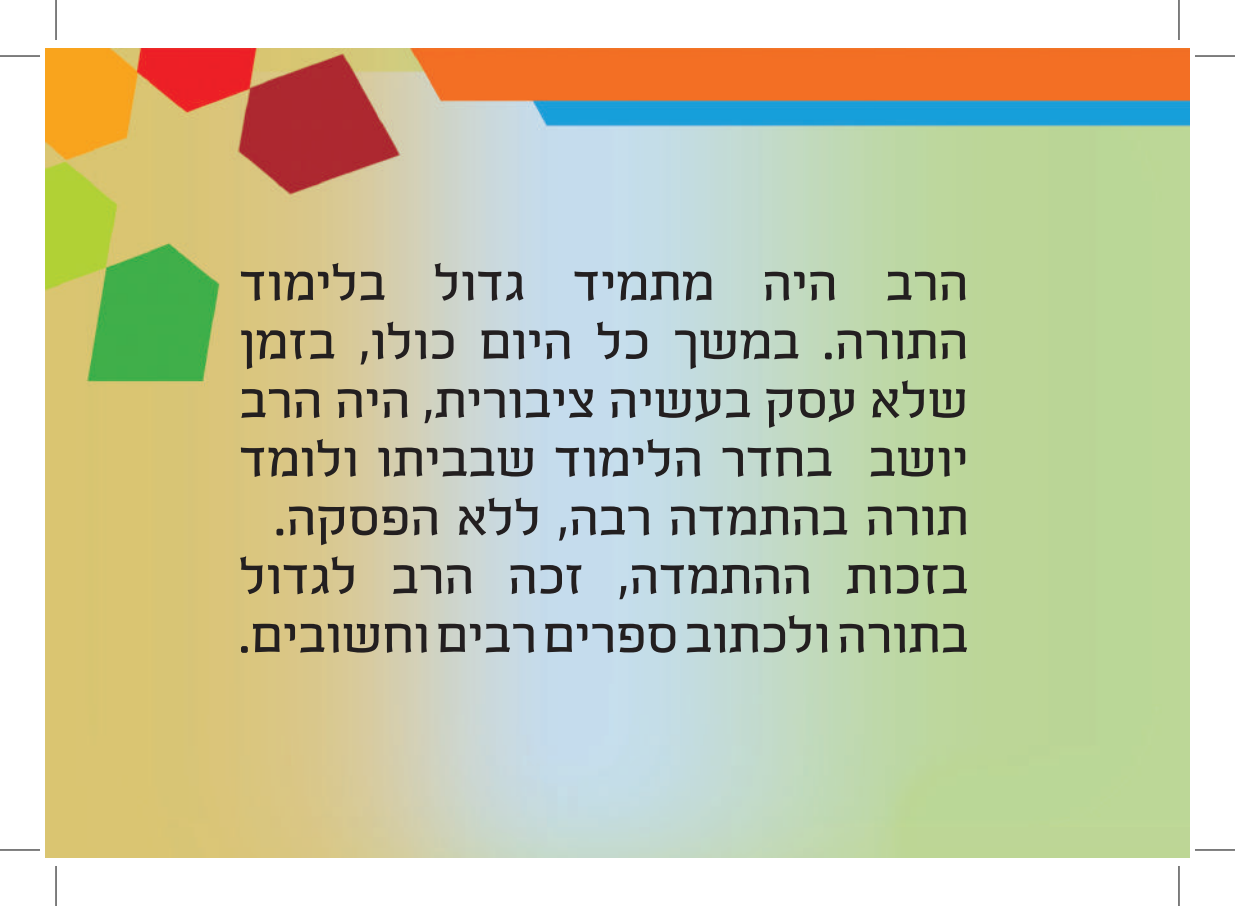

הרבנית דאגה לצרכים הגשמיים של אחרים, אבל בנוגע לעצמה היא הסתפקה במועט ושמחה במה שיש לה.

היא היתה אומרת:

"כל חיי עבדתי קשה מכל הלב והוא למד... ולא ביקשתי דברים לעצמי."

The background features a gradient from light blue at the top to light green at the bottom. In the top-left corner, there are several overlapping geometric shapes in orange, red, yellow, and green. A solid orange horizontal bar is at the top, with a thin blue line below it.

הרב היה מתמיד גדול בלימוד התורה. במשך כל היום כולו, בזמן שלא עסק בעשייה ציבורית, היה הרב יושב בחדר הלימוד שבביתו ולומד תורה בהתמדה רבה, ללא הפסקה. בזכות ההתמדה, זכה הרב לגדול בתורה ולכתוב ספרים רבים וחשובים.

The background features a gradient from light blue to light green. In the top left corner, there are several overlapping geometric shapes in orange, red, yellow, and green. A solid orange horizontal bar is at the top, with a thin blue line below it.

הרב התמסר כולו לעבודת הקודש
שלו. הוא השקיע את כל זמנו ואת
כל כוחותיו בכתיבת ספריו, בעבודתו
כחבר בית הדין הרבני ובתפקידים
ציבוריים נוספים.

הרבנית התמסרה כל חייה ללימוד
התורה של בעלה הרב ולמפעל החסד
הענק שהקימה. היא ראתה בהם
חשיבות רבה מאד ולכן השקיעה
בהם את כל זמנה ואת כל כוחותיה.

עוד מימי ילדותה היתה הרבנית
מחלקת מזון לנצרכים ועוזרת
לאנשים מבוגרים ונזקקים.
כפי שסיפרה:

**"חונכנו מילדות לאהבת מצוות
ואימי הרגילה אותנו לחטוף כל
מעשה טוב".**

כל ימיה של הרבנית עסקה בחסד.
מבוקר ועד לילה היתה דלת ביתה
פתוחה לנצרכים.

היא חילקה אוכל לאלפי משפחות,
וכן בגדים וריהוט, הקימה גמ"ח
של שמלות כלה לכלות. טיפלה
בקשישים רבים ודאגה לכל מחסורם.
חיתנה זוגות, עודדה אנשים מדוכאים
ועצובים, אירגנה קייטנות, דאגה
לשיעורי תורה ועוד ועוד...

The background features a gradient from light green at the bottom to light blue at the top, with a solid orange bar at the very top. On the left side, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of orange, red, and green. The text is centered and written in a bold, black, sans-serif font.

יום אחד בלכתה ברחוב שמעה
הרבנית אשה שצועקת "אני רעבה,
אני רעבה!" הרבנית נכנסה לביתה
של אשה קשישה. הבית היה מלוכלך
מאד והאישה מוזנחת ומורעבת.
הרבנית הרגיעה אותה במילים טובות,
הביאה לה אוכל, רחצה אותה וניקתה
את ביתה. כך טיפלה בה מספר שנים
עד לפטירתה של אותה קשישה.
כך טיפלה הרבנית באנשים רבים,
בודדים ומסכנים.

The background features a gradient from light blue at the top to light green at the bottom. In the top-left corner, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes in shades of orange, red, yellow, and green. A solid orange horizontal bar is at the very top, with a thin blue line just below it.

הרב היה אדם חרוץ מאד. הוא היה
ישן בכל לילה מספר מועט מאד
של שעות. באמצע הלילה היה קם
ומתחיל את סדר יומו העמוס והגדוש,
שהיה נמשך עד הלילה הבא.

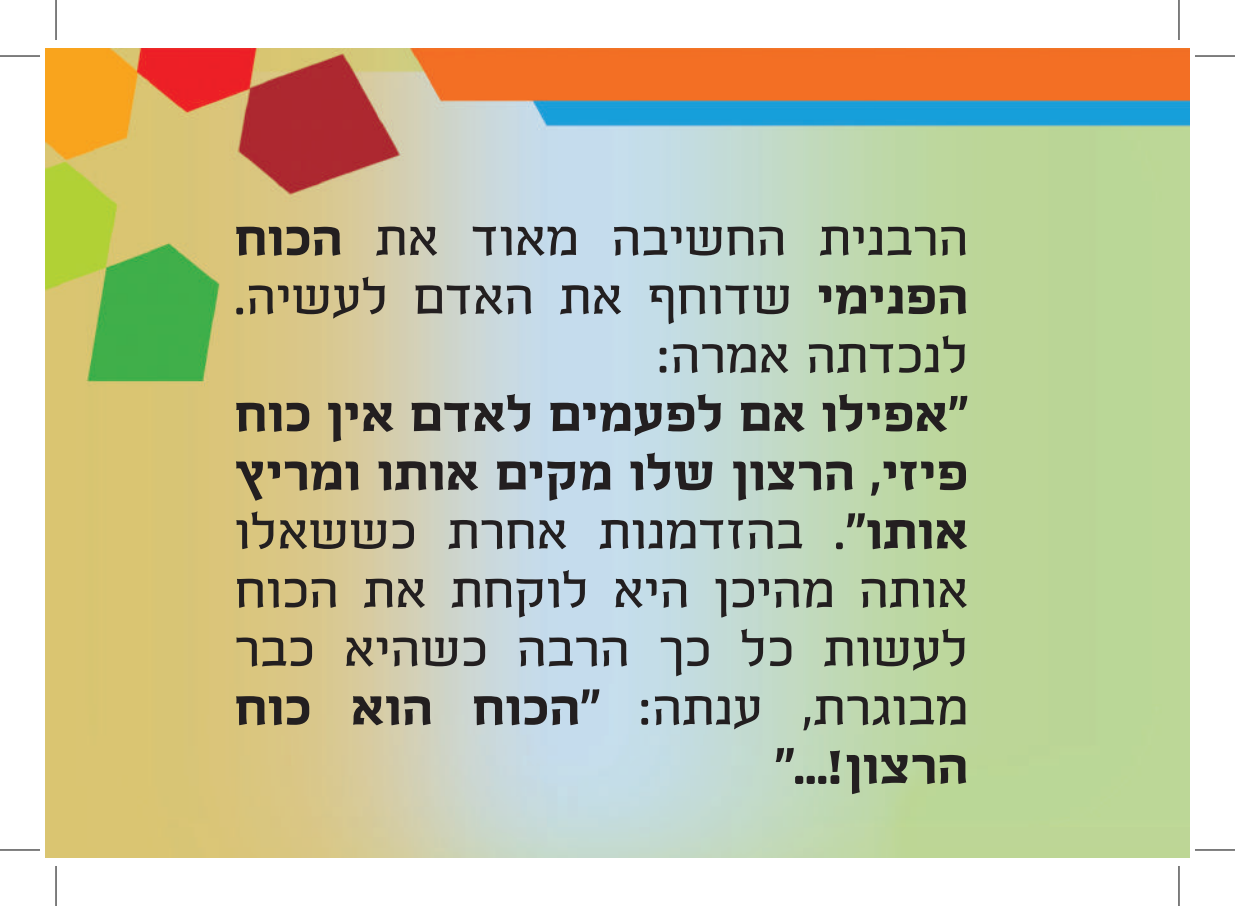

הרבנית הייתה זריזה וחרוצה בכל מעשיה.

הרבנית סיפרה על עצמה:
"בתקופה שבה עסקתי ברקמה,
הייתי ישנה שעתיים בלילה.
בשעות הקטנות הייתי משרטטת
דוגמאות..."

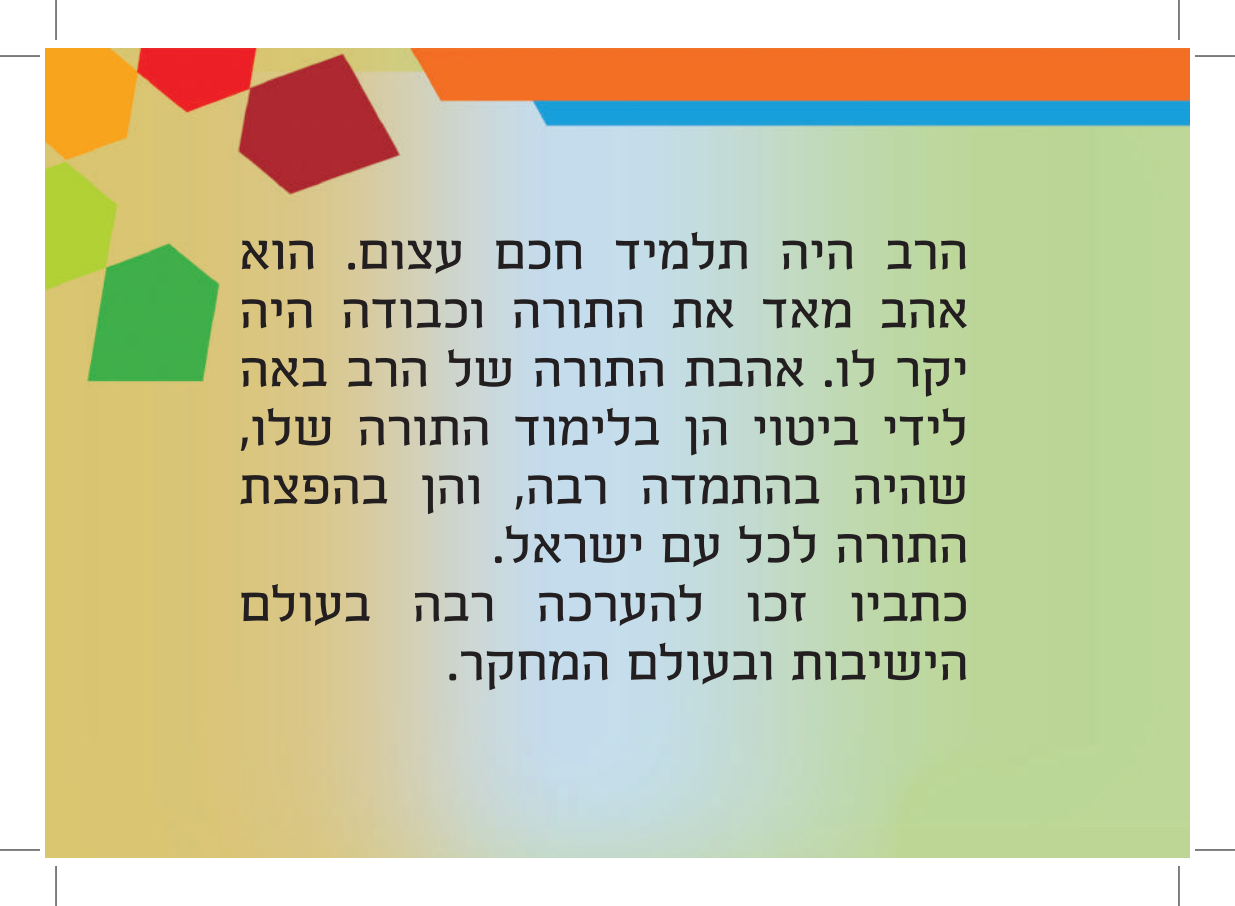

הרבנית החשיבה מאוד את הכוח
הפנימי שדוחף את האדם לעשייה.
לנכדתה אמרה:

**"אפילו אם לפעמים לאדם אין כוח
פיזי, הרצון שלו מקים אותו ומריץ
אותו".** בהזדמנות אחרת כששאלו
אותה מהיכן היא לוקחת את הכוח
לעשות כל כך הרבה כשהיא כבר
מבוגרת, ענתה: **"הכוח הוא כוח
הרצון!..."**

The background features a gradient from light blue at the top to light green at the bottom. In the top-left corner, there are several overlapping geometric shapes in orange, red, yellow, and green. A solid orange bar is at the top, and a blue bar is just below it.

הרב היה תלמיד חכם עצום. הוא
אהב מאד את התורה וכבודה היה
יקר לו. אהבת התורה של הרב באה
לידי ביטוי הן בלימוד התורה שלו,
שהיה בהתמדה רבה, והן בהפצת
התורה לכל עם ישראל.
כתביו זכו להערכה רבה בעולם
הישיבות ובעולם המחקר.

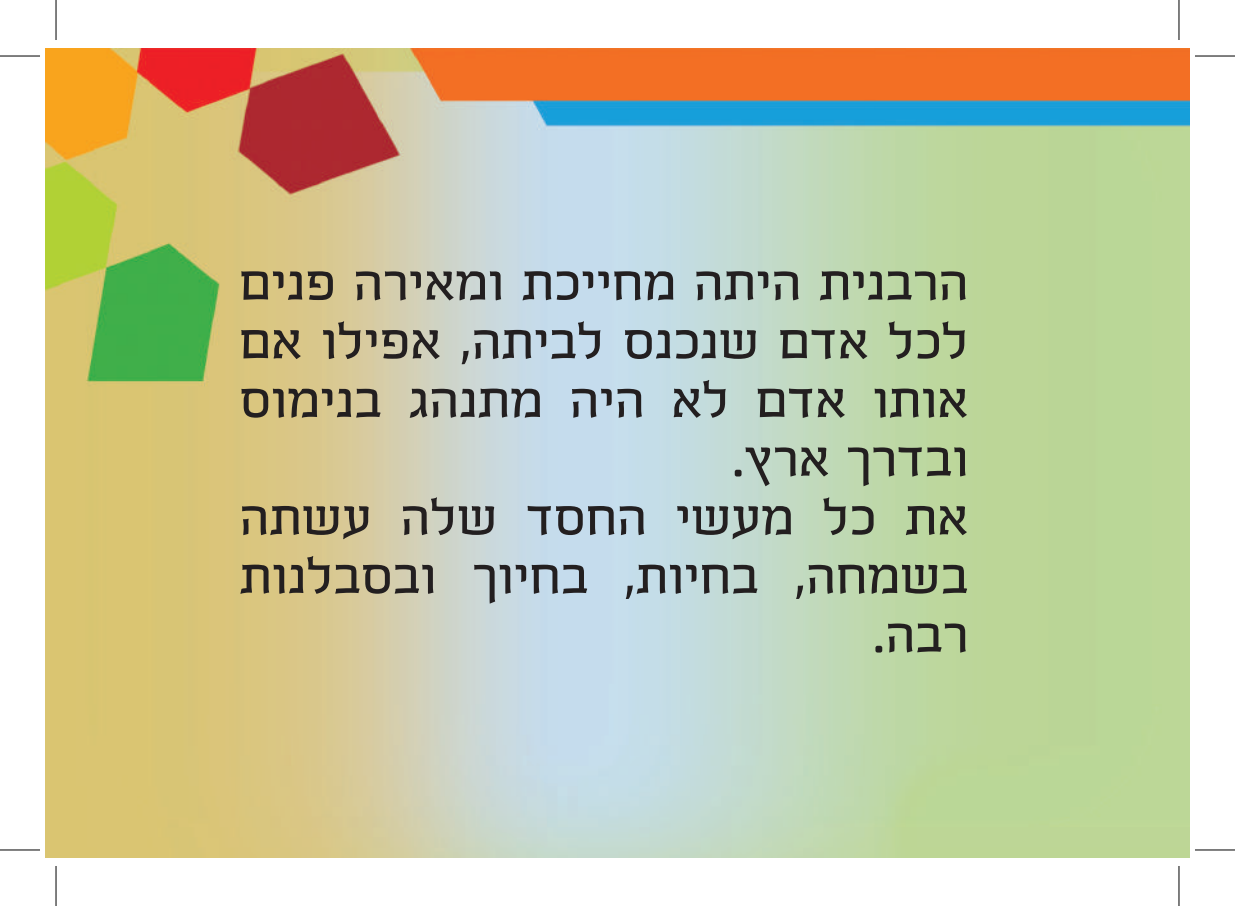

לרבנית היתה אהבת תורה גדולה.
היא ראתה חשיבות מרובה בלימוד
התורה של הרב ואיפשרה לו להתמסר
ללימודו מבלי להטריד אותו בענינים
שונים.

הרבנית היתה מספרת:
**"כל חיי עבדתי קשה מכל הלב והוא
למד".**

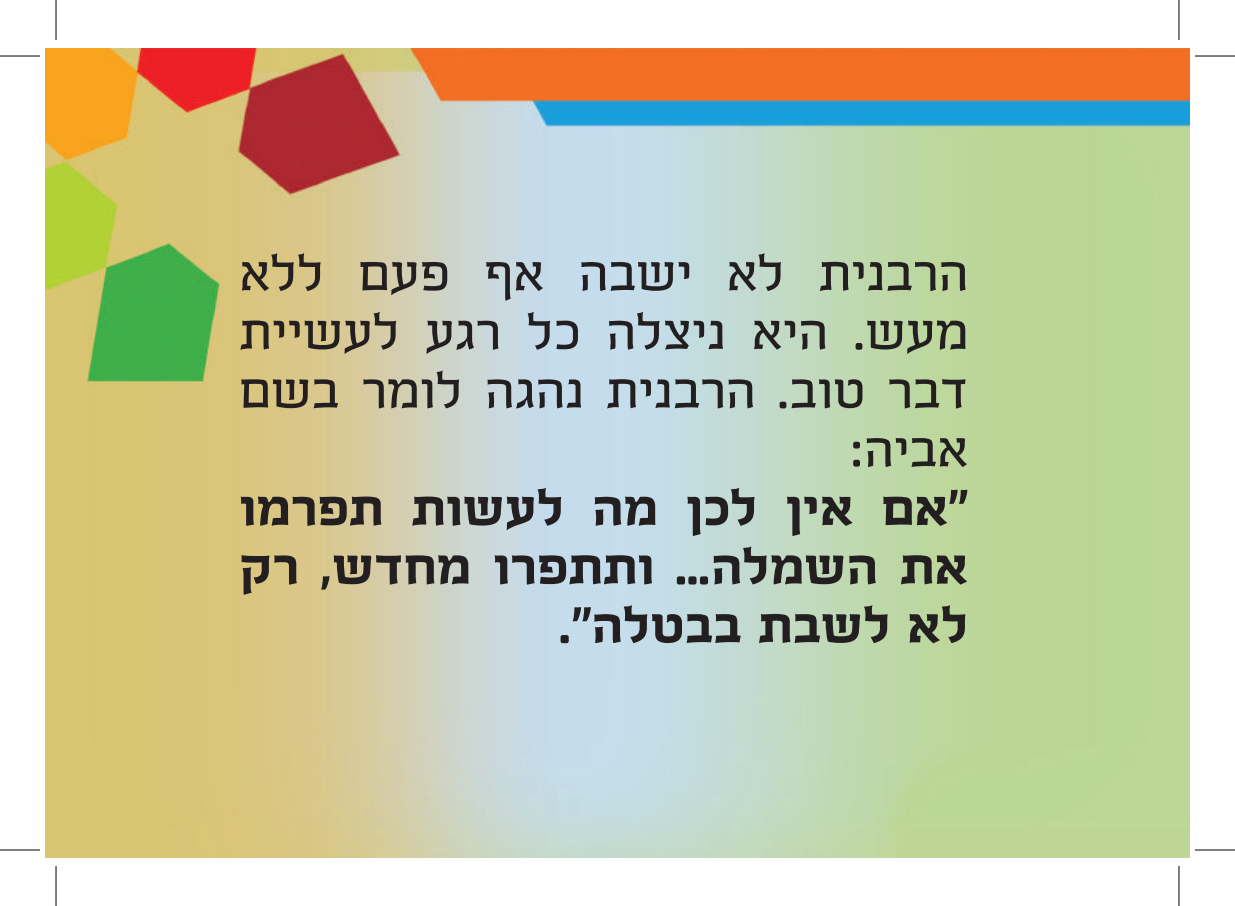
הרבנית היתה מחייכת ומאירה פנים
לכל אדם שנכנס לביתה, אפילו אם
אותו אדם לא היה מתנהג בנימוס
ובדרך ארץ.
את כל מעשי החסד שלה עשתה
בשמחה, בחיות, בחיוך ובסבלנות
רבה.

הרב לא היה מבטל מזמנו אף רגע אחד. הוא היה אומר: **"חבל על כל רגע"**. הוא היה אוכל בזריזות כדי לחזור לתלמודו כמה שיותר מהר. גם בחתונות אליהן הוזמן, לא התעכב לאכול.

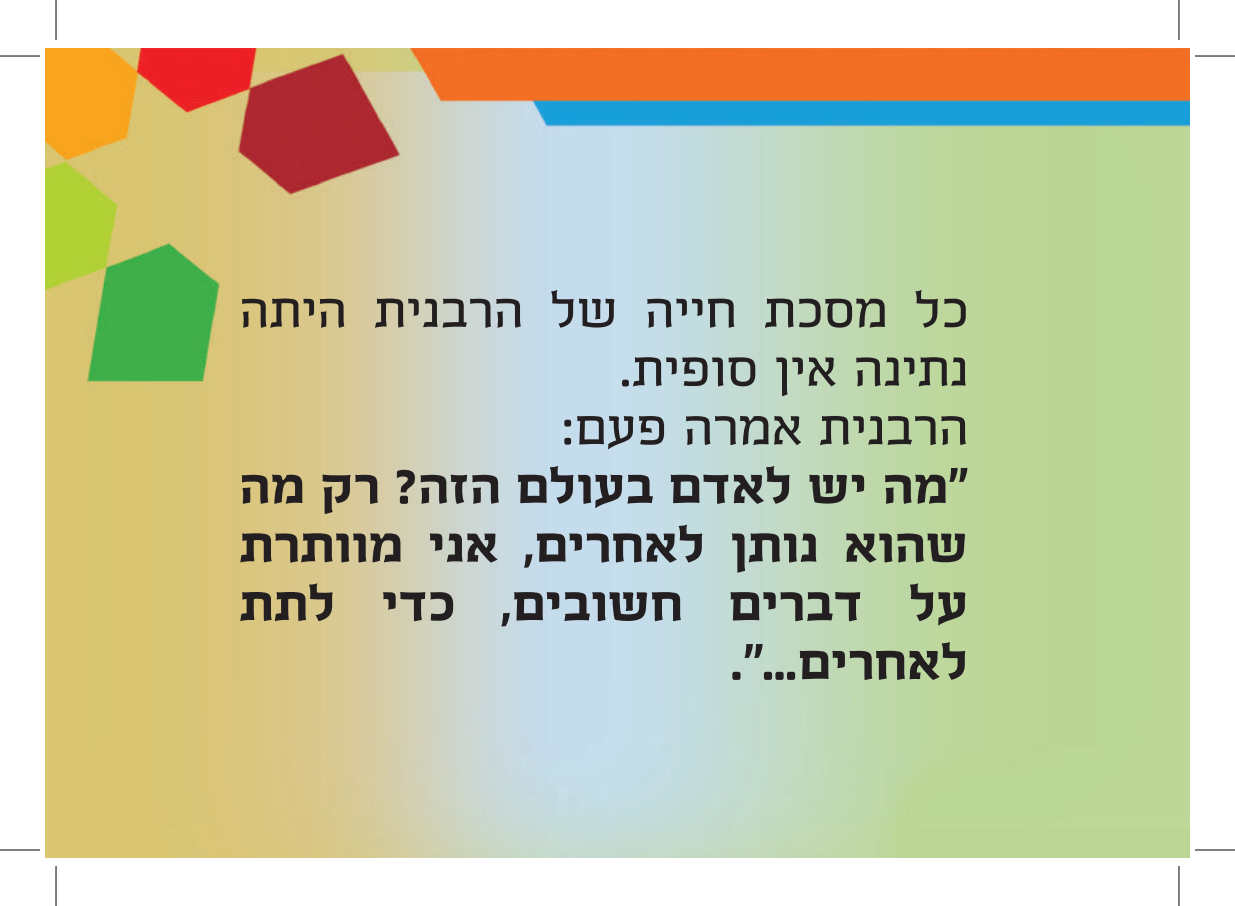

הרבנית לא ירבה אף פעם ללא
מעש. היא ניצלה כל רגע לעשיית
דבר טוב. הרבנית נהגה לומר בשם
אביה:

**"אם אין לכן מה לעשות תפרמו
את השמלה... ותתפרו מחדש, רק
לא לשבת בבטלה".**

כל מסכת חייה של הרבנית היתה
נתינה אין סופית.
הרבנית אמרה פעם:
"מה יש לאדם בעולם הזה? רק מה
שהוא נותן לאחרים, אני מוותרת
על דברים חשובים, כדי לתת
לאחרים..."

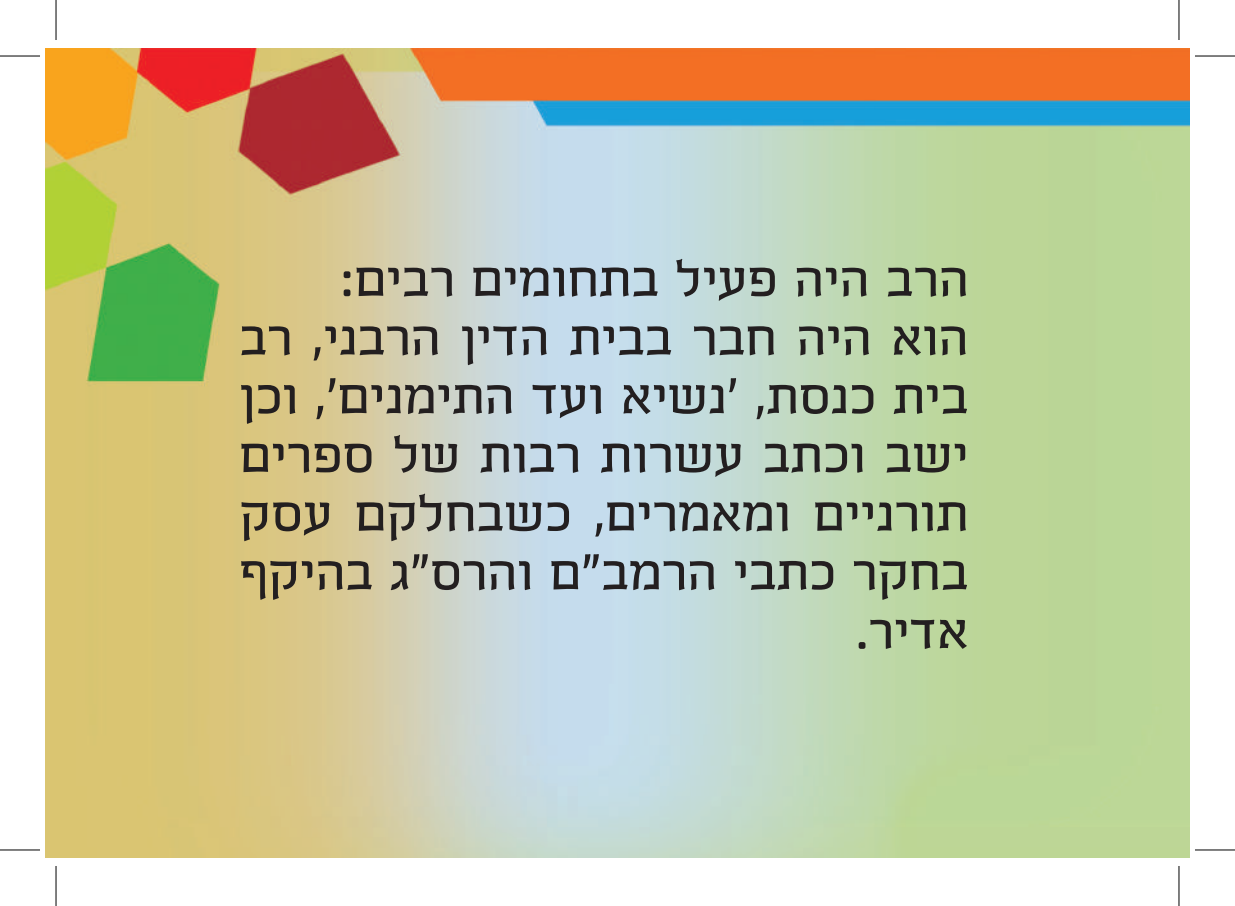

כל ימיה היתה הרבנית בעשייה
מתמדת ללא הפסקה וללא מנוחה.
לצורך פעילותה הרבה, השתמשה
בכל כישוריה וכוחותיה המיוחדים.
בהזדמנות אמרה:
**"אני לא יכולה בלי עבודה, זה כמו
אש בתוכי".**

The background features a gradient from light blue at the top to light green at the bottom. On the left side, there are several overlapping, semi-transparent geometric shapes in various colors: orange, red, maroon, light green, and a larger green pentagon. At the top, there is a solid orange horizontal bar with a thin blue line underneath it.

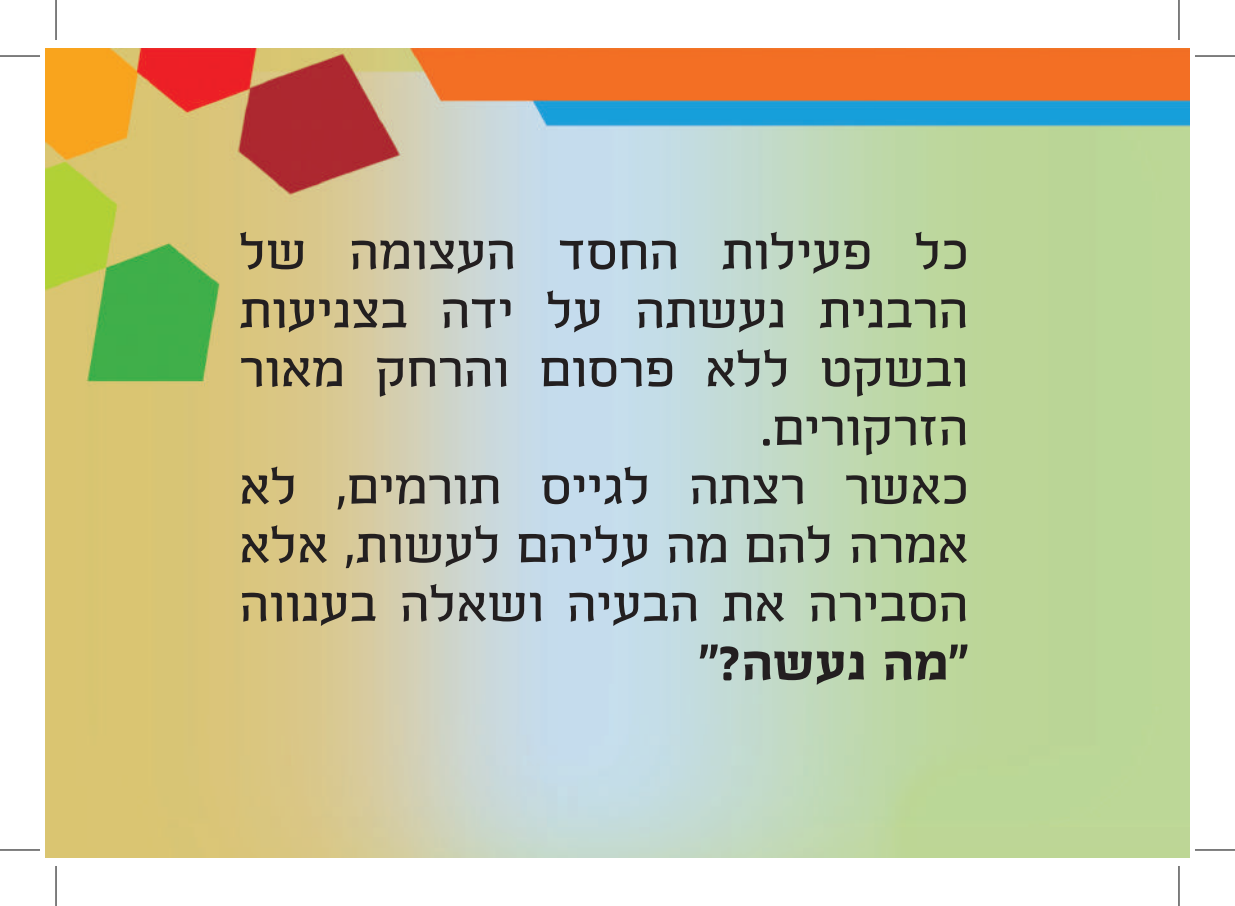
הרב היה פעיל בתחומים רבים:
הוא היה חבר בבית הדין הרבני, רב
בית כנסת, 'נשיא ועד התימנים', וכן
ישב וכתב עשרות רבות של ספרים
תורניים ומאמרים, כשבחלקם עסק
בחקר כתבי הרמב"ם והרס"ג בהיקף
אדיר.

מכריו של הרב מתארים אותו כאדם
צנוע הבורח מן הכבוד ומן הפרסום.
הרב מרדכי אליהו זצ"ל מספר שבבית
הדין כל הרבנים היו משמיעים את
דעתם, כשהרב קאפח רק הקשיב.
לאחר מכן כתב את דעתו על פתק
קטן, ולבסוף כולם קיבלו את דעתו.

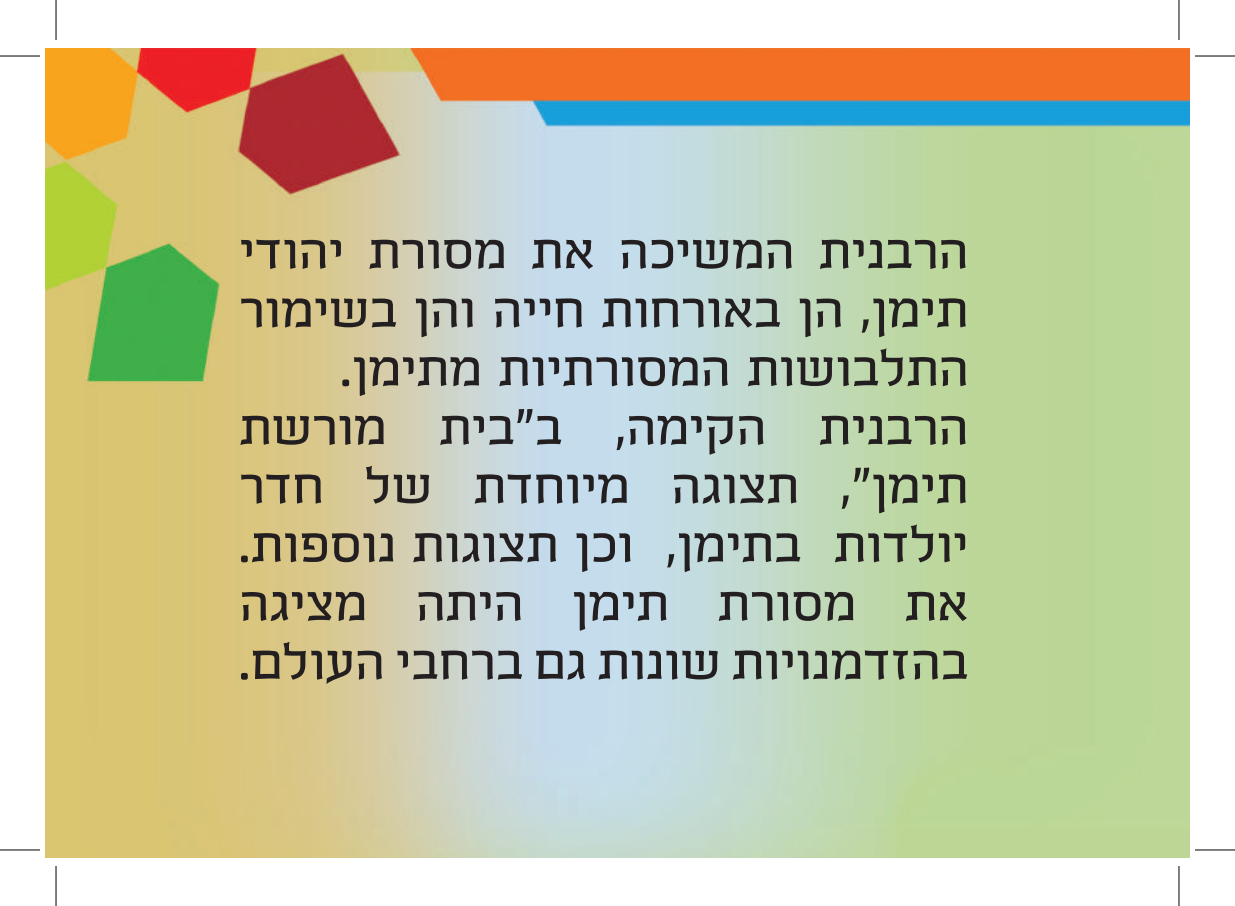

כל פעילות החסד העצומה של
הרבנית נעשתה על ידה בצניעות
ובשקט ללא פרסום והרחק מאור
הזרקורים.

כאשר רצתה לגייס תורמים, לא
אמרה להם מה עליהם לעשות, אלא
הסבירה את הבעיה ושאלה בענווה
"מה נעשה?"

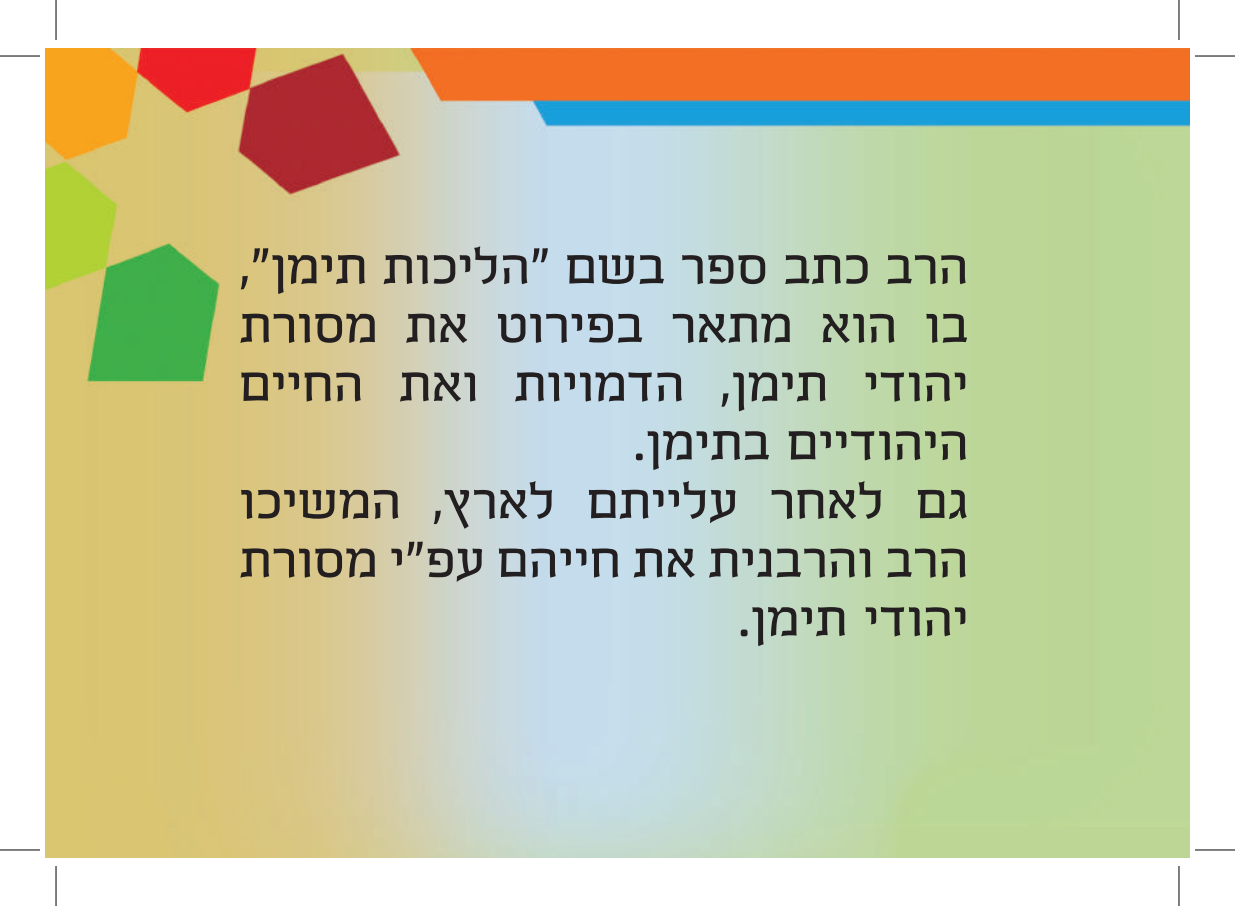

The background features a gradient from light green at the top to light blue at the bottom. In the upper left corner, there are several overlapping geometric shapes in orange, red, maroon, and green. A solid orange horizontal bar is at the top, with a thin blue line below it.

הרבנית המשיכה את מסורת יהודי
תימן, הן באורחות חייה והן בשימור
התלבושות המסורתיות מתימן.
הרבנית הקימה, ב"בית מורשת
תימן", תצוגה מיוחדת של חדר
יולדות בתימן, וכן תצוגות נוספות.
את מסורת תימן היתה מציגה
בהזדמנויות שונות גם ברחבי העולם.

הרב כתב ספר בשם "הליכות תימן",
בו הוא מתאר בפירוט את מסורת
יהודי תימן, הדמויות ואת החיים
היהודיים בתימן.

גם לאחר עלייתם לארץ, המשיכו
הרב והרבנית את חייהם עפ"י מסורת
יהודי תימן.

בית דין רבני

הרב יוסף קאפה

ספר הפסוקים

משנה תורה

משנה תורה

משנה תורה

משנה תורה

משנה תורה

היכרות תיבן

מסכת אבות

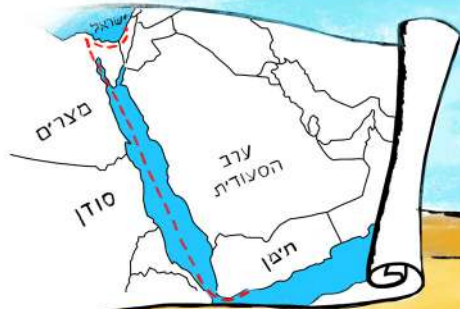

שמלות כלה

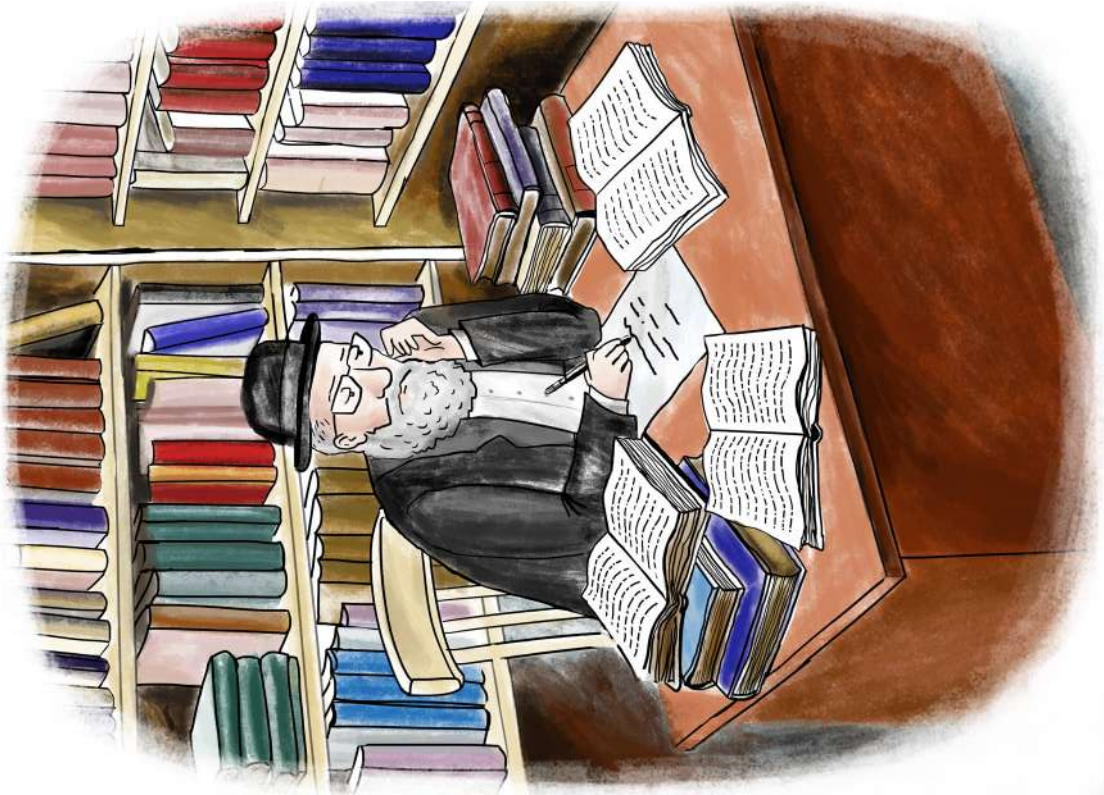

מחזור לראשון

הצעות לפעילויות עם הקלפים (1)

פעילות עם קלף אחד במסגרת כיתתית

- 1) המורה יבחר ערך מסוים מתוך הקלפים, יגדיר את הערך ויסביר אותו לתלמידים בכיתה. ניתן לשמוע רעיונות של התלמידים על הבנתם את הערך ומה משמעותו עבורם.
- 2) המורה יציג לתלמידים קלף מצויר המבטא את הערך שנלמד ויציע להם לגלות ולתאר את המצויר על הקלף. בהמשך ניתן להציג את הקלף המילולי המתאים. חשוב לפרט את המשמעות המעשית והערכית העולה מהקלף המילולי.
- 3) המורה יציע לתלמידים למצוא קשרים בין הערך שבמוקד השיעור לבין המצויר והמתואר בקלפים, כדאי לשים לב לאופנים בהם הערך בא לידי ביטוי אצל הרב והרבנית קאפח.
- 4) ניתן לשלב טקסטים נוספים הקשורים לערך, בהתאמה לגיל ולסגנון של התלמידים. כל תלמיד יכתוב (או יצייר) כיצד ערך זה בא לידי ביטוי או יכול לבא לידי ביטוי בחייו.

הצעות לפעילויות עם הקלפים (2)

דוגמא לפעילות עם קלף אחד-ערך "חסד"

ton

1 המורה מציג את הערך "חסד" לכיתה.

מהו חסד? מהי עשיית חסד?

עם מי אפשר לעשות חסד?

הגדרת המושג: עשיית טובה לזולת, מעשה של נדיבות לב לפנים משורת הדין.

מי אתם מכירים סביבכם שעושה חסד?

אלו חסדים הוא עושה?

אלו חסדים אתם עושים?

אלו עוד חסדים אתם יכולים לעשות?

על מה צריך לוותר מי שעושה חסד?

מה ניתן לקבל מעשיית חסד?

(שיח סביב רווח מול הפסד).

2 המורה מציג את הקלפים המצוירים המתאימים לערך של חסד.

התלמידים מתארים מה מצויר.

המורה מציג את הקלפים המילוליים.

כדי ישיבו על הרבנות נמקה בוחסו
במקור ועד לילס ירימה חילת כימס
סממנה חלומיהו.
דודו חילסה אכלי חלפני סממניהו.
קן בודים ירימהו חקיהו בודלו
על סממנה חילת חלפניו.
במקומיהו רבינו וירמנה לכל חממנהו.
חילמה חמנה חלפניו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו

קום אידו בלחמה בודים חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו
חממנהו חממנהו חממנהו חממנהו

3 אלו חסדים עשתה הרבנית קפאח?

מה ניתן ללמוד על המושג "חסד" מתוך עשיית החסד של הרבנית קפאח?

4 כל תלמיד מקבל קלף ריק ומצייר או כותב על מעשה חסד שקרוב אל לבו.

הצעות לפעילויות עם הקלפים (3)

פעילות עם כל ערכת הקלפים.

- (1) המורה יפזר את קלפי התמונות בפני קבוצת תלמידים - ערכה אחת מתאימה לפעילות עם כ - 15 תלמידים.
- (2) כל תלמיד יבחר בתמונה הקרובה לליבו ויסביר מה מתואר בקלף ומדוע בחר בו.
- (3) המורה יפזר את קלפי הערכים. כל תלמיד יבחר בערך המתאים לתמונה שבחר ויסביר לכיתה את הקשר בין הערך לתמונה.
שאר התלמידים יחזרו ויתבוננו בערך שבידם ויבדקו האם ניתן למצוא קשר בין הערך שבידם לתמונה שמציג אותו תלמיד.

לדוגמא: תמונה זו קשורה לערך של "חסד", אך יכולה להתאים גם לערכים נוספים כגון: אהבת ישראל, נתינה וכו'.

- (4) המורה יחלק לתלמידים את הקלפים המילוליים. כל תלמיד לפי הסדר יקרא בקול רם את הקלף שבידו. שאר התלמידים יקשיבו ויתבוננו האם תוכן קלף זה מתאים לערך ולציור שבידם. התלמיד שקלף זה מתאים לו, יקבל את הקלף אליו.
- (5) כל תלמיד יקבל קלף ריק. יכתוב או יצייר כיצד הערך שבחר בא לידי ביטוי בעולמו האישי.

הצעות לפעילויות עם הקלפים (4)

משחק דומינו קלפים.

המשחק מתאים לקבוצות קטנות. מערבבים את הקלפים ומחלקים 5 קלפים לכל משתתף, את שאר הקלפים מסדרים כקופה. בוחרים ערך שאיתו מתחילים את המשחק ומניחים במרכז השולחן.

המשתתף הראשון יניח תמונה או תיאור המתאים לערך. אם אין בידו קלף מתאים יקח קלף מהקופה. אם הונחה תמונה, המשתתף הבא יניח לידה תאור או ערך המתאימים לתמונה. אם הונח תאור, המשתתף הבא יניח לידו תמונה או ערך המתאימים לתאור. (כדאי לבקש מהתלמידים לנמק את הסיבה והקשר בין התמונות והערכים). אם אין קלף מתאים, יקח גם הוא קלף מהקופה והתור יעבור למשתתף הבא.

משתתף שסיים את קלפיו, יקח קלף נוסף מהקופה. הפעילות מסתיימת כשכל הקלפים מונחים גלויים על השולחן.

מומלץ שהמורה ילווה את הפעילות כדי שתיווצר למידה משמעותית.

תוד

נתינה

המורה מניח את הקלפים על השולחן ומתחיל את המשחק. המורה מניח קלף עם תמונה או תיאור. המורה מניח קלף עם תיאור או תמונה. המורה מניח קלף עם תיאור או תמונה. המורה מניח קלף עם תיאור או תמונה.

הצעה לפעילות העשרה והעמקה בערך "התמסרות" (5)

השלב הראשון בלימוד "ערך", הוא, הבנתו על היבטיו השונים. השלב השני הוא התבוננות כיצד ערך זה בא לידי ביטוי בחייהם של הרב והרבנית והשלב השלישי הוא בחינה באיזו מידה הערך רלוונטי לכל תלמיד.

1 המורה ידון עם התלמידים על הערך "התמסרות" בהיבטים שונים כדלהלן:

● התמסרות במשחקי כדור.

ניתן לחשוב ביחד מה קורה כאשר מתמסרים בכדור ומה ניתן ללמוד מכך על "התמסרות" כערך. למשל: יש לפעול בשיתוף פעולה. אחד נותן והשני מקבל, צריך לפעול ולהיות אקטיביים, ברגע שמפסיקים להתמסר ה"משחק" מסתיים.

מה ניתן ללמוד מכך על התמסרות לנושא מסויים או לרעיון מסויים?

● לחפש מילים שמסתתרות במילה "התמסרות": מְסֹר, מסורת, למסור, מסירות - מה כל מושג מלמד אותנו על "התמסרות"? **הגדרת המושג:** "הקדשת עצמו לשם משהו, התעסקות בדבר בכל לב".

מהו עיסוק בדבר "בכל לב"?

האם אתם מכירים מישהו שמתמסר "מכל הלב" לדבר מסוים? למה ילדים מתמסרים? למה ילדים יכולים להתמסר?

● באיזו מידה המושגים הבאים קשורים בהתמסרות? כיצד? ביטול עצמי

לקיחת אחריות ושליטה, אחריות

התבוננות והחלטה בעיניים פקוחות לרווחה.

האם תוכלו לחשוב על מושגים נוספים הקשורים ב"התמסרות"?

הצעה לפעילות העשרה והעמקה בערך "התמסרות" (6)

2 המורה תציג לכיתה את הקלף עם התמונה, ותקריא את הטקסטים הכתובים בקלף המילולי.

ניתן כמובן להרחיב ולספר סיפורים מתאימים אחרים.

אלו נושאים הרב קאפח התמסר?

אלו נושאים הרבנית התמסרה?

מה ניתן ללמוד על "התמסרות"?

מהתנהלותם של הרב ושל הרבנית?

3 שאלות אותן ניתן לשאול בנוגע ל"התמסרות" בגילאים שונים:

● האם ישנם תחומים בחייכם אליהם אתם מתמסרים?

● האם ההתמסרות שלכם היא מלאה ושלמה או חלקית ומהוססת?

● לאיזה דבר הייתם רוצים להתמסר?

● האם יש קשר בין מידת ההתמסרות שלכם לנושא מסוים, לתוצאות אליהם אתם מגיעים? ואם כן, מה נדרש כדי להתמסר?

● אלו רווחים יש למי שמתמסר לנושא מסוים? האם יש דברים אותם הוא מפסיד?

4 חישובו על כל הרעיונות אותם למדנו היום בנוגע ל"התמסרות" לנושא או רעיון מסוים. חשבו על מה שלמדתם מהרב או הרבנית.

● חישובו על מסר אותו תרצו לומר לעצמכם, מסר חשוב אותו תרצו לזכור.

● כתבו אותו על הקלף.

● איירו אותו.

● החליטו היכן תשמרו את הקלף - בסידור? ביומן? כסמניה לספר? במקום אחר?